

Stenogrammid

XIV Riigikogu, III Istungjärg, täiskogu korraline istung

Neljapäev, 16.01.2020, 10:00

Toimetatud

10:00 Istungi rakendamine

1. 10:01 Ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Singapuri Vabariigi vahelise investeringute kaitse lepingu ratifitseerimise seaduse eelnõu (104 SE) teine lugemine

10:00 Istungi rakendamine

10:00 Aseesimees Siim Kallas

Tere hommikust, lugupeetud kolleegid! Me alustame XIV Riigikogu III istungjärgu 1. töonädala neljapäevast istungit. Kas on soovi anda üle eelnõusid või arupärimisi? Eelnõude ja arupärimiste üleandmise soovi ei näi olevat. Siis on mul mõned teated. Täna pärast täiskogu istungi lõppu toimuvad siin istungisaalis järgmiste toetusrühmade asutamiskoosolekud. Esiteks, modernse tehnoloogia, energeetika ja teadusuuringute toetusrühm "Tuleviku Eesti", kokkukutsuja Paul Puustusmaa. Teiseks, laste toetusrühm, kokkukutsuja Signe Riisalo. Sellised teated.

Palun nüüd kohaloleku kontroll!

Kohaloleku kontroll

Kohal on 82 auväärset Riigikogu liiget, puudub 19.

1. 10:01 Ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Singapuri Vabariigi vahelise investeringute kaitse lepingu ratifitseerimise seaduse eelnõu (104 SE) teine lugemine

10:01 Aseesimees Siim Kallas

Võime alustada päevakorra läbivaatamist. Päevakorras on meil üks punkt, see on Vabariigi Valitsuse algatatud ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Singapuri Vabariigi vahelise investeringute kaitse lepingu ratifitseerimise seaduse eelnõu 104. Täna on kavas teine lugemine. Ettekandjaks palun siia väliskomisjoni liikme Valdo Randpere.

10:02 Valdo Randpere

Head kolleegid! Lugupeetud eesistuja! Täna on Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning Singapuri Vabariigi vahelise leppe sõlmimise teine lugemine. Ärge nüüd selle hea uudise peale veel minema tormake, sest teise lugemisega seoses toimub ka lõpphääletus. Kuna tegemist on väga hea eelnõuga ja me oleme nagunii natuke tempot kaotanud ja Läti on juba enne meid jõudnud selle eelnõu vastu võtta, siis teeme selle nüüd täna ikka korralikult ära, siis oleme vähemalt teisel kohal.

Esimene lugemine oli 10. detsembril, muudatusettepanekute tähtaeg oli 27. detsembril. Selleks ajaks ühtegi muudatusettepanekut ei laekunud. Sellesse eelnõusse tehti üks keeleline parandus.

Väliskomisjon arutas kõiki neid asjaolusid – ma ütlen kohe, millal – esmaspäeval, 16. detsembril, ja otsustas, et suuname eelnõu teisele lugemisele ja teeme ettepaneku viia läbi ka lõpphääletus.

Enne, kui me selleni jõuame, ma tahtsin teile veel teadmiseks öelda, et tegelikult on ju selliseid lepinguid Euroopa Liidu üksikute liikmesriikide ja Singapuri vahel 12. Need asendatakse nüüd Euroopa Liidu ühtse lepinguga Singapuriga. Kuigi vastaspoolel on tegemist ühe ASEAN-i liikmesriigiga, siis ASEAN-iga terviklikult sellist lepingut ei sõlmita. Aga tähelepanuväärne on see – ja see on teile kõigile kindlasti vajalik teadmine –, et nüüd, kui mõtlete selle peale, et Suurbritannia lahkub Euroopa Liidust ja hakkab

Euroopa Liiduga samasuguseid asju läbi rääkima, siis selle lepingu sünd võttis aega üheksa aastat. Selle lepingu tegemist alustati 2010. aastal ja nüüd siis jõuti lõpuni. Nii et ma ise mõtlen, et kui britid loodavad aastaga kõik lepingud korda saada, siis see on äkki liiga optimistlik. Aga muidu mul midagi muud lisada ei ole. Kui teil küsimusi on, siis küsige. Oi, ongi küsimusi!

10:04 Aseesimees Siim Kallas

Ettekanne on sellega lõpetatud, nagu ma aru saan. Siis on tõepoolest soov esitada ettekandjale küsimusi. Tarmo Kruusimäe, palun esimene küsimus!

10:05 Tarmo Kruusimäe

Täna, hea aseesimees! Hea ettekandja! Te ütlesite, et muudatusettepanekuid ei laekunud ja siis komisjon arutas seda. Minu soov on teada, millisele järeldusele komisjon tuli. Mina isiklikult arvan, et niivõrd hea eelnõu oli ette valmistatud, aga millisele järeldusele tuli komisjon?

10:05 Valdo Randpere

Väga hea küsimus! Aitäh, Tarmo! Komisjon tuli järeldusele, et keeleline korrektuur tuleks arvesse võtta ja saata eelnõu saali lõpphääletuseks selles uues redaktsioonis, mis on küll miniatuurse muudatusega.

10:05 Aseesimees Siim Kallas

Jürgen Ligi, palun!

10:05 Jürgen Ligi

Aitäh! Ma väga täna selle põhjaliku ettekande eest! Te ütlesite, et seda asja räägiti läbi mituteist aastat. Palun andke Riigikogule ülevaade nendest pingetest, nendest järeleandmistest, nendest kompromissidest, mis sündisid nende läbirääkimiste käigus!

10:06 Valdo Randpere

Aitäh! Ma ei tea, kas ma peaksin teid ka teietama. Aga komisjonis iseenesest neid pingeid ja võimalikke karisid ja konfliktiohte ei arutatud. Kui ma ütlen isikliku arvamuse, siis see leping tegelikult sisaldab ... No ütleme nii, Jürgen, edaspidi alates sellest, kui see leping saab lõplikult vastu võetud – nüüd, nagu öeldud, Läti ja täna võib-olla ka meie oleme need, kes selle lõpphääletuse teevad, ja siis jääb veel 25 liikmesriiki –, võid sa julgelt Singapuri investeerida. Kui keegi sinult raha välja petab, siis sa võid kusagile kaebama minna. Ja kui keegi varastab sinult ära intellektuaalse omandi, siis sa saad sellele kindlasti kaitset.

10:07 Aseesimees Siim Kallas

Aitäh! Aivar Kokk, palun!

10:07 Aivar Kokk

Hea juhataja! Hea ettekandja! Ma saan aru, et see on pikalt tehtud eelnõu. Siis ma saan aru, et oli vaidlus ainult ühe asja üle, kuna täpsustati ühte keelelist parandust. Ehk sa ütleksid nüüd, mida siis täpselt keeleliselt parandati? Ma saan aru, et kogu see pikk arutelu käis keelise paranduse üle.

10:07 Valdo Randpere

Aitäh! See on nii hea küsimus, et ma ei tea sellele vastust, ausalt öeldes. Komisjonis ametnikud ütlesid meile, et nad parandasid keeleliselt mingi koha ära, aga nad ei öelnud, mis koha. (Naer saalis.)

10:07 Aseesimees Siim Kallas

Urmas Espenberg, palun!

10:07 Urmas Espenberg

Hea eesistuja! Hea ettekandja! Neid lepinguid on väikeste riikidega päris palju sõlmitud. Aga ehk te oskate öelda, kuidas on üldse investeringutega? Kui palju on Eesti investeringuid sinna varem tehtud või kui palju on plaanis teha ja vastupidi? Või ei ole sellest praegu aimu?

10:08 Valdo Randpere

Aitäh! Hea küsimus. Ei, ma iseenesest ei tea seda numbrit ja see eelnõu ei käsitle ju Eesti investeringuid, see on Euroopa Liidu leping Singapuriga. Aga ASEAN-i riikidest on Singapur kindlasti kõige suurem partner ja praegu käivad Euroopa Liidul läbirääkimised ka teiste ASEAN-i liikmesriikidega, näiteks Tai, Filipiinide, Indoneesiaga. Aga Taiga alustati läbirääkimisi 2012, nii et see võtab tõenäoliselt veel paar aastat, kui see ka kokku üheksa aastat võtab.

10:08 Aseesimees Siim Kallas

Sven Sester, palun!

10:08 Sven Sester

Aitäh, lugupeetud juhataja! Hea ettekandja! Kas ma saan õigesti aru teie vastusest, et ei komisjon ega ka teie kui ettekandja ei tea praegu tegelikult, milline keeleline parandus sellesse eelnõusse sisse viidi? Kas ma sain õigesti aru?

10:09 Valdo Randpere

Aitäh! Sven, sa said täiesti õigesti aru. Mina tõesti ei tea seda.

10:09 Aseesimees Siim Kallas

Oudekki Loone, palun!

10:09 Oudekki Loone

Aitäh, härra ettekandja! Te mainisite, et kui tekib mingisugune küsimus nende investeringute suhtes, siis võib kuhugi kaebama minna. Kas te palun täpsustaksite, mis on see institutsioon, kes neid investeringute dispuute lahendab? Kui näiteks mõni Singapuri firma leiab, et Eesti miinimumpalga tõstmine on tema investeringutele kahjulik, kas see on see, mille peale ta võiks minna Eesti riigiga investeerimisdispuuti pidama? Ja kes on selle lepingu alusel siis see lahendav organ?

10:09 Valdo Randpere

Seda küsimust kahjuks komisjonis ei arutatud. Aga veel kord rõhutan: see leping on Euroopa Liidu leping Singapuriga ja kõik liikmesriigid peavad selle ratifitseerima. Ma ei ole ausalt öeldes kindel, et need vaidlused hakkavad käima riikide vahel. Need käivad ikkagi Euroopa Liidu ja Singapuri vahel sel juhul.

10:10 Aseesimees Siim Kallas

Andrei Korobeinik, palun!

10:10 Andrei Korobeinik

Aitäh! Hea ettekandja! Te olete maininud, et teie arvates võiks julgesti Singapuri investeerida. Minu teada on Eesti seaduste järgi selline olukord, et kui pakkumine on suunatud üle 100 inimesele, siis on tegemist avaliku pakkumisega ja te peate lisama selle kohta hoiatuse, mis on ohud, ja pakkuma mingisuguse prospekti. No Riigikogus on 101 inimest. Kas teie hinnangul on tegemist avaliku pakkumisega ja millised ohud kaasnevad, kui ma tõepoolest otsustan teie palvel Singapuri investeerida?

10:11 Valdo Randpere

Aitäh, Andrei! Ma pean küll lühidalt vastama, et ausalt, ma ei saanud su küsimusest üldse aru. (Naer saalis.)

10:11 Aseesimees Siim Kallas

Kalle Grünthal, palun!

10:11 Kalle Grünthal

Aitäh, lugupeetud istungi juhataja! Austatud ettekandja! Te ütlesite hetk tagasi, et tegemist on Euroopa Liidu lepinguga ja me peame selle ratifitseerima või sellele alla kirjutama. Mis siis saab, kui me ei nõustu sellega? Kas see tähendab, et meil puudubki edaspidi ise otsustamise õigus, kui Euroopa Liit midagi ette kirjutab?

10:11 Valdo Randpere

Aitäh! Ei, pigem vastupidi. Juhul, kui kas või üks liikmesriikidest seda ei allkirjasta, siis see leping ei jõustu. Kõik Euroopa Liidu liikmesriigid peavad selle lepingu seadustama.

10:11 Aseesimees Siim Kallas

Peeter Ernits, palun!

10:12 Peeter Ernits

Hea juhataja! Hea ettekandja! Suurepärane eelnõu, aga nagu sa ütlesid, lätlased jõudsid juba enne meid. Aga kuhu me siis kiirustame? Pealegi me oleme nagu lätlasedki Euroopa Liidus?

10:12 Valdo Randpere

Oot, kas küsimus oli, et kuhu me kiirustame või? Mis täna tehtud, see homme hooleta – see on see põhimõte. Kuna meie komisjoni inimesed, kes on sellega tegelenud, on jõudnud tempokalt edasi, siis miks ka mitte. Ma ei näe mingit erilist eelist selles, et me veel venitaks. Küll usun ma, et see ka ülejäänud liikmesriikides lähema kahe kuu jooksul vastu võetakse.

10:12 Aseesimees Siim Kallas

Kalle Grünthal, teine küsimus.

10:12 Kalle Grünthal

Aitäh, lugupeetud istungi juhataja! Austatud ettekandja! Ma olen aru saanud, et mida pikemalt küsitakse, seda kergemalt on teil võimalus vastusest kõrvale hiilida. Kuna ma küsisin, kas lepingu allkirjastamine on meie kohustus, ja kogemata laiendasin seda küsimust veel, siis te vastasite veel kord, et meil on kohustus alla kirjutada. Ma küsin nüüd uuesti: kas meil, parlamendil, on kohustus see leping ratifitseerida?

10:13 Valdo Randpere

Ei, ma ei vastanud, et meil on kohustus. Ma ütlesin, et juhul, kui kas või üks liikmesriik jätab selle lepingu sellisel kujul vastu võtmata, siis leping ei jõustu. Nii et meil ei ole mingit kohustust. Kui see on EKRE soov, tehke katse ja vaatame, kas Eesti saab olla ainuke riik, kes selle lepingu kraavi lükkab. Mina selleks põhjust ei näe. Aga teil on täiesti vaba voli see seisukoht võtta.

10:14 Aseesimees Siim Kallas

Aivar Kokk, teine küsimus, palun!

10:14 Aivar Kokk

Hea juhataja! Hea ettekandja! Ma aitan sind. Ma loodan, et sa vähemalt võtsid selle eelnõu sinna kõnepulti kaasa. Seal on sellele parandusele joon alla tõmmatud. Parandati lihtsalt eesti keelt. Praegu on kirjutatud "Singapuri Vabariigi vaheline", enne oli "vahelise". Muud ei olnudki. Kui sul ei ole, ma toon selle sulle sinna ette, see on ainult ühelauseline eelnõu.

10:14 Valdo Randpere

Aitäh! Ma jätan sinu abi meelde. Olen tänu võlgu.

10:14 Aseesimees Siim Kallas

Erkki Keldo, palun!

10:14 Erkki Keldo

Hea ettekandja! Kas te värskendaksite äkki meie mälu ja ütleksite ka meie EKRE kolleegidele, kes tunduvad olevat siin natukene segaduses, kuidas siis väliskomisjonis nende liikmed härra Poolamets ja härra Kaalep hääletasid või kuidas nad sellesse eelnõusse suhtusid?

10:14 Valdo Randpere

Väliskomisjon oli kõigis oma hääletustes selle lepingu üle konsensuslik. Ühtegi vastuhäält ei olnud. Ma võin iseenesest vaadata, kui teil on huvi, kas nad osalesid. Ma vaatasin, Kaalep oli küll kohal, aga ma ei ole kindel, kas Poolamets oli. Aga, konsensus, Ruuben Kaalep, Eerik-Niiles Kross, ta-ta-ta-ta-taa, Poolamets. Poolamets oli ka kohal. Nii et EKRE oli ka sajabrotsendiliselt selle lepingu lõpphääletusele suunamise poolt ja üldse talle väga meeldis see leping. Aga sellest on iseenesest juba peaaegu nädal möödas.

10:15 Aseesimees Siim Kallas

Suur tänu ettekandjale! Rohkem küsimusi ei ole. Nüüd on võimalus avada läbirääkimised. Kas keegi soovib esineda läbirääkimistel? Läbirääkimistel osalemise soovi ei ole, seetõttu läheme protsessiga edasi. Nagu ettekandja ütles ja nagu kirjas on, muudatusettepanekuid selle eelnõu kohta ei esitatud, nii et muudatusettepanekuid meil läbi vaadata ei ole. Me jõuame juhtivkomisjoni ettepaneku juurde viia läbi eelnõu 104 lõpphääletus.

Lugupeetud Riigikogu liikmed, panen lõpphääletusele eelnõu 104, mille pealkirjaks on "Ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Singapuri Vabariigi vahelise investeringute kaitse lepingu ratifitseerimise seadus". Selle vastuvõtmiseks on vaja poolthäälte enamust. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Selle eelnõu poolt hääletas 80 Riigikogu liiget, vastuolijaid ega erapooletuid ei ole. Eelnõu on seadusena vastu võetud. Meie istungi päevakord on ammendatud, istung lõppenud.

Istungi lõpp kell 10.19.